

УДК 336.14

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ**Гаврилюк Д.В.**ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2018-12-64-135>

У статті висвітлено сутність та цілі бюджетної децентралізації. Досліджено основи українського законодавства щодо регулювання даної політики. Проведено моніторинг дохідної та видаткової частини місцевих бюджетів України. Визначено проблемні питання бюджетної децентралізації в Україні. Надано пропозиції щодо їх вирішення.

Ключові слова: децентралізація, доходи місцевих бюджетів, видатки місцевих бюджетів, міжбюджетні трансферти, об'єднані територіальні громади.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день надзвичайно важливим завданням для України є досягнення сталого економічного розвитку з метою підвищення рівня якості життя населення. Адже останні п'ять років в країні характеризуються періодом фінансової кризи. Діюча бюджетна система в Україні є недосконалою та потребує кардинального її реформування. Існує проблема нерационального перерозподілу повноважень та фінансових ресурсів між центральними та місцевими органами влади. Органи місцевого самоврядування неспроможні у повному обсязі виконувати усі покладені на них повноваження через наявність надзвичайно слабкої фінансової бази. Виникає потреба дослідження питань стосовно проблеми фінансового забезпечення розвитку на регіональному і місцевому рівнях та розроблення пріоритетів передачі централізованого бюджетного ресурсу від держави до органів місцевої влади з метою максимально ефективного використання. Формування фінансово забезпечених органів місцевого самоврядування, ефективне розмежування видаткових зобов'язань і дохідних джерел між бюджетами різних рівнів сприятиме фінансово-економічному процвітанню країни.

Аналіз досліджень і публікацій. Значна увага теоретичним та практичним проблемам бюджетної децентралізації, шляхам удосконалення міжбюджетних відносин приділяється в працях як зарубіжних вчених (приміром, У. Оутс, Ч. Тібо, Р. Масгрейв), так і вітчизняних. Серед яких В. Базилевич, О. Василик, С. Гасанов, В. Зайчикова, А. Спіфанов, Т. Єфименко, Т. Бондарук, М. Карлін, О. Кириленко, В. Кравченко, І. Лютий, Ц. Огонь, В. Опарін, Г. П'ятаченко, В. Федосов, І. Сало, С. Слухай, С. Юрій, З. Варналій, І. Луніна та ін. Наприклад, Т. Бондарук у своїх наукових роботах зазначає, що «успішне функціонування будь-якої самостійної адміністративно-територіальної одиниці значною мірою ґрунтується на її фінансовому забезпеченні і ефективності територіального управління» [15].

Виділення невирішених раніше проблем. Незважаючи на значну кількість проведених досліджень економістами-фінансистами щодо вияву загальних тенденцій бюджетної децентралізації, в ході її впровадження та реалізації в тій чи іншій країні, виникають певні питання, що потребують вирішення. Так, на сучасному етапі

проведення бюджетної децентралізації в Україні важливим є систематизація нормативно-правових актів та деталізований аналіз основних їх положень, які є найбільш вагомими для ефективного здійснення даної політики.

Постановка цілей статті. Мета написання даної статті полягає у тому, аби поглибити практичні засади бюджетної децентралізації та обґрунтувати шляхи її подальшого розвитку в Україні.

Виклад основного матеріалу. З латинської мови термін «децентралізація» перекладається як «de» – заперечення та «centralize» – середній, що означає знищення, скасування або ослаблення централізації і розширення прав нижчих органів влади шляхом передачі останнім частини функцій та повноважень вищими рівнями влади [16]. Саме в європейських країнах після закінчення Другої світової війни почала спостерігатись тенденція до впровадження децентралізації державного управління та фінансових ресурсів. Пізніше ця тенденція отримала назву «бюджетна децентралізація» або «децентралізація бюджетних повноважень». Бюджетна децентралізація являється найбільш ефективним та дієвим способом забезпечення фінансової автономії та фінансової стійкості місцевих органів влади. Варто пам'ятати, що в основі бюджетної децентралізації закладено принцип субсидіарності.

На сьогоднішній день, окреслено ряд головних цілей, які поставлено перед бюджетною децентралізацією. Вони полягають в наступному: забезпеченні публічних благ відповідно до потреб і вподобань місцевого населення; підвищенні відповідальності місцевих органів влади за виконання закріплених за ними функцій; збільшенні частки доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті; збільшенні витрат місцевих бюджетів залежно від зростання власних доходів і розвитку економіки відповідних територій.

В ідеалі наслідком запровадження бюджетної децентралізації є юридичне закріплення співвідношення надходжень та витрат місцевих бюджетів з метою досягнення результативного виконання органами місцевого самоврядування (органами місцевої влади) бюджетних повноважень. Адже центральні органи влади обмежуються лише виконанням загальнодержавних функцій, які не враховують особливостей інтересів громадян, а лише інтереси суспільства, в той час як максимально враховувати інтереси громадян,

які проживають на певній території і об'єднані у територіальні громади, можуть лише органи місцевого самоврядування на основі сформованих ними фондів фінансових ресурсів. Місцевий бюджет виступає своєрідним інструментом впливу місцевої влади на масштаби виробництва і споживання на даній території.

Надзвичайно важливою при впровадженні бюджетної децентралізації є нормативно-правова база, характеристика якої наведена в Таблиці 1. Варто зазначити, що найбільш важливим законодавчим актом, який заклав основи для створення системи місцевого самоврядування схожої на Європейську хартію місцевого самоврядування, стала Конституція України в редакції 1996 року.

Попри заяви щодо бюджетної децентралізації у період з 1996-2014 роки, значних зрушень даний процес отримав лише після ухвалення 1 квітня 2014 року Кабінетом Міністрів реформи місцевого самоврядування. Саме від 2014 року можна вважати, що в Україні процес бюджетної децентралізації нарешті запущено. На шляху до реалізації даної реформи, було внесено зміни до Бюджетного та Податкового кодексів (Закони «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» та «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи»), які створили правове та фінансове підґрунтя для бюджетної автономії та фінансової самостійності місцевих бюджетів [5; 8; 9; 10]. Важливу роль у розвитку територіальних громад в Україні відіграють Закон України «Про засади державної регіональної політики», Закон України «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» [6; 7]. У період 2014-2017 років було розроблено та ухвалено низку нормативно-правових актів стосовно об'єднання територіальних громад та організації їхнього співробітництва, децентралізації надання адміністративних послуг. Загалом в Україні процес бюджетної децентралізації забезпечують Кабінет Міністрів України, Міністерство Фінансів України, Міністерство регіонального розвитку України, уряд та місцеві органи влади. На основі нормативного переліку основних законодавчих актів та положень, які регламентують бюджетну децентралізацію в Україні, можна зробити висновок, що підґрунтя для її проведення створено.

Прийшов час проаналізувати зміни, які відбулися при формуванні місцевих бюджетів. З 2014 року спостерігається позитивна тенденція до плавного нарощування частки місцевих бюджетів у зведеному бюджеті. Так, наприклад, в 2014 році їх частка складала 37,50%, а у 2017 році зросла до 49,30% (рис. 1). Значною мірою зміцненню фінансової бази органів місцевого самоврядування сприяла саме реалізація Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, яка була ухвалена 1 квітня 2014 року.

Після внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів щодо доходів та видатків місцевих бюджетів їх загальна сума суттєво збільшилася. В період 2014-2015 років основну частину надходжень загального фонду місцевих бюджетів займали трансферти, а вже з 2016 року частка трансфертів складала трохи більше 30% і основну

Таблиця 1

Склад нормативно-правової бази для проведення бюджетної децентралізації в Україні

Нормативно-правові акти	Основні положення
1. Конституція України в редакції 1996 року [1]	дозволила провести системну реформу місцевого самоврядування на базовому рівні, але не дозволила запровадити регіональне самоврядування.
2. Бюджетний кодекс, прийнятий у 2001 році [2]	на нього поклали великі сподівання. Бюджетний кодекс розподілив дохідні і видаткові повноваження між рівнями влади, проте не розподілив відповідальність за надання послуг і якість цих послуг. Тож ці спроби не забезпечили очікуваних результатів.
3. Методика розрахунку міжбюджетних трансфертів на районному рівні, затверджена у 2004 році [11]	була спрямована на визначення взаємовідносин між районним бюджетом та бюджетами сільських, селищних рад та міст районного значення. Запровадження даної методики призвело до вагомої фінансової залежності місцевих органів самоврядування базового рівня від влади вищого рівня.
4. Адміністративно-територіальна реформа, проведена у 2005 році	не була остаточно реалізованою. Передбачалося створення нової моделі місцевого самоврядування в Україні, поява нових одиниць самоврядування, між ними повинні були бути розподілені повноваження.
5. Концепція реформування місцевих бюджетів відповідно до стратегічного завдання регіональної політики, схвалена у 2007 році [13]	в основі даної Концепції не було передбачено конкретних дій, а тільки окреслено головні напрями, за якими повинна проводитись відповідна робота, та визначалися строки її виконання. Реалізація завдань цієї Концепції не віднайшла належного відображення в законодавстві України.
6. Нова редакція Бюджетного Кодексу, яка набула чинності 1 січня 2011 року [3]	була спрямована на приведення у відповідність лише положення окремих статей кодексу до Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».
7. Реформа місцевого самоврядування, яка була ухвалена 1 квітня 2014 року Кабінетом Міністрів України [14]	базується на основі положень Європейської Хартії місцевого самоврядування і впроваджується на основі Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Її головним завданням є досягнення оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципами субсидіарності та децентралізації.
8. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, яку 21 листопада 2014 р. прийняв уряд [12]	дана стратегія визначає цілі, завдання, пріоритети та план виконання, з якими мають бути узгоджені регіональні та місцеві стратегії розвитку, чинні до 2020 року.

вагу в доходах бюджетів почали займати власні ресурси (більше 60%), обсяг яких з моменту реалізації реформи збільшився майже у 2,5 рази (з 68,60 млрд. грн. у 2014 році до 192,00 млрд. грн. у 2017 році) (рис. 2).

Варто відмітити той факт, що ефективний вплив фінансової децентралізації на бюджети місцевого самоврядування в Україні проявляється у зниженні частки їх дотаційності за досліджуваній період (з 96,30% у 2014 році до 72,50% у 2017 році) (рис. 3) та кількості й обсягу наданих з єдиного казначейського рахунку позик на покриття тимчасових касових розривів (з 28,10 млрд. грн. у 2014 році до 0,10 млрд. грн. у 2017 році), що свідчить про посилення платоспроможності місцевих бюджетів з часу прийняття реформи місцевого самоврядування.

При цьому слід зазначити, що значне збільшення державної підтримки на розвиток громад та розбудову інфраструктури (рис. 4) є ще одним позитивним наслідком бюджетної децентралізації і, безпосередньо, кроком від бюджетів «проїдання» до бюджетів розвитку.

Обсяг загальної бюджетної підтримки місцевим органам влади на розвиток територіальних громад та розбудову їх інфраструктури склав 14,90 млрд. грн станом на 1 серпня 2017 року, що у порівнянні з даними 2014 року (0,50 млрд. грн.), перевищило цей показник майже у 30 разів. За ці кошти було реалізовано 5904 проекти з підтримки місцевого та регіонального розвитку, а 523 органи місцевого самоврядування отримали кошти на проекти соціально-економічного розвитку [18], що дає змогу, за підтримки провідних ресурсів держави, впроваджувати власні стратегії розвитку. Загалом в період з 2014 по 2017 роки держава фінансово підтримала об'єднані територіальні громади та передбачила в державному бюджеті субвенцію на формування інфраструктури їх територій. Громади отримали субвенцію з державного бюджету на соціально-економічний розвиток територій та кошти з Державного фонду регіонального розвитку на реалізацію інвестиційних програм. Після внесення змін до Бюджетного кодексу України в 2014 році з державного бюджету України місцевим бюджетам надаються такі нові види трансфертів, як базова дотація; освітня субвенція; субвенція на підготовку робітничих кадрів; медична субвенція; субвенція на забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру. Спираючись на іноземний досвід, за рахунок трансфертів формується значна частина доходів місцевих бюджетів, наприклад у Румунії – 79%, Болгарії – 78%, Угорщині – 66%, Латвії – 68%, Словенії – 67%, Великій Британії – 77%, Нідерландах – 60%. В окремих країнах трансферти формують незначну частину доходів місцевих бюджетів: у Швеції – 19%, Данії – 24%, Франції – 25%, Австрії – 35%.

Поряд з тим частка податкових надходжень у місцевих бюджетах України без урахування міжбюджетних трансфертів склала в 2014 році – 84,53%; у 2015 році – 81,52%; у 2016 році – 86,08%;

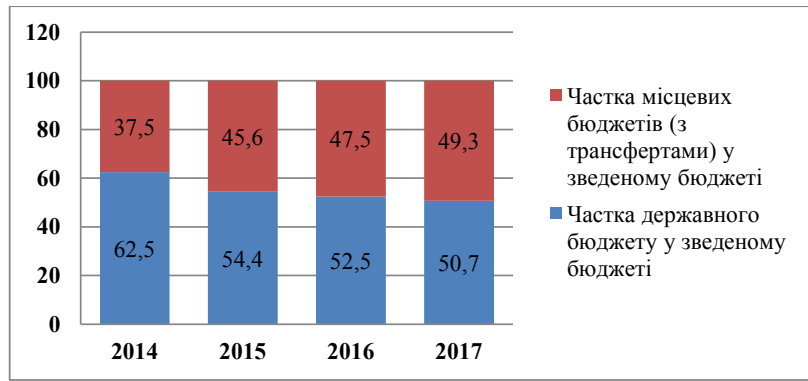

Рис. 1. Динаміка частки місцевих бюджетів (з трансфертами) у зведеному бюджеті України за 2014-2017 рр., %

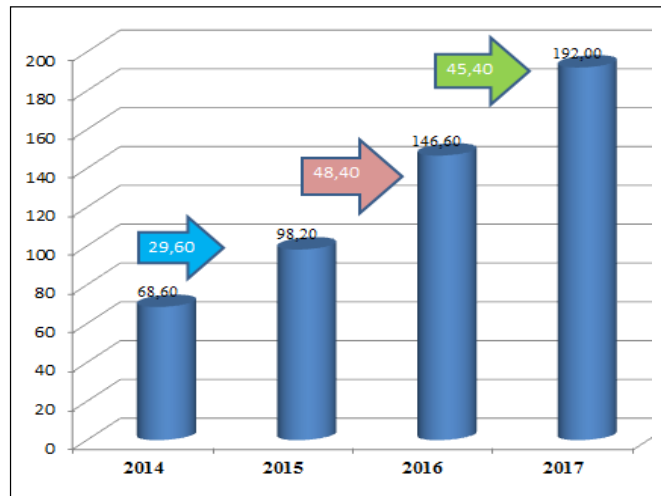

Рис. 2. Динаміка власних ресурсів місцевих бюджетів за 2014-2017 рр., млрд. грн.

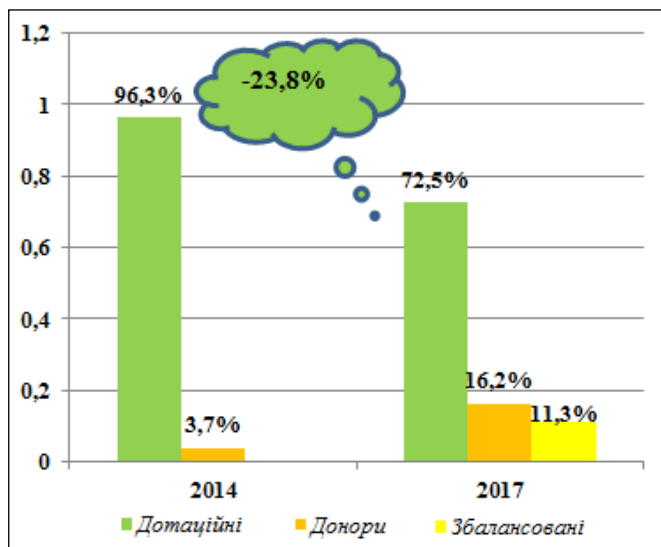

Рис. 3. Відсоток дотаційності місцевих бюджетів України у 2014-2017 рр.

у 2017 році – 87,59%. На місця з державного бюджету передано 100% плати за надання адміністративних послуг, 100% державного мита, 10% податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки. Крім того, джерела наповнення місцевих бюджетів розширено також завдяки запровадженню

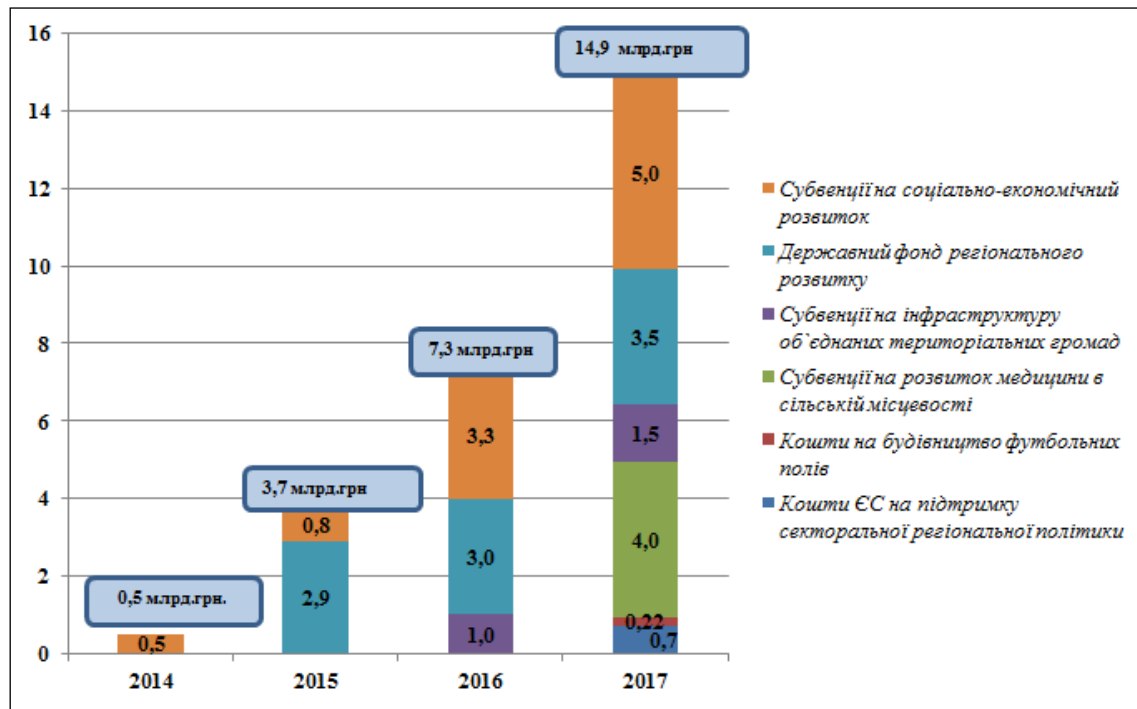

Рис. 4. Динаміка державної підтримки на розвиток громад та розбудову інфраструктури за 2014-2017 рр., млрд. грн.

акцизного податку з реалізації роздрібною торгівлі підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти) за ставкою 5% вартості реалізованого товару. А загальна частка неподаткових надходжень у місцевих бюджетах без урахування міжбюджетних трансфертів становила у 2014 році – 13,76%; у 2015 – 16,72%; у 2016 році – 12,75% ; у 2017 році – 11,32%.

Важливу роль відіграє показник обсягу видатків місцевих бюджетів до ВВП, який відображає рівень фінансової децентралізації в державі. Умовно, кажучи показник вищий ніж 15% означає високий рівень децентралізації. В Європі серед таких держав – Данія, Швеція, Іспанія, Фінляндія, Нідерланди, Італія. Показник 15-10% – середній рівень децентралізації: Польща, Велика Британія, Угорщина, Чеська Республіка, Франція. Показник нижче 10% означає низький рівень децентралізації: Словаччина, Литва, Естонія, Португалія, Греція, Кіпр.

Після внесених змін у 2014 році зростає частка видатків на виконання самоврядних повноважень, що свідчить про підвищення видаткової автономності місцевих бюджетів та ефективності використання бюджетних коштів на місцевому рівні. Якщо, наприклад, проаналізувати питому вагу видатків місцевих бюджетів з макроекономічними показниками, насамперед, з валовим внутрішнім продуктом (ВВП), то тут спостерігається тенденція до збільшення частки місцевих бюджетів. Наприклад, питома вага видатків зменшилася у 2015 році порівняно з 2014 роком

на 0,28%, однак у 2017 році порівняно з 2016 роком вона збільшилася на 1,12% (див. табл. 2).

За даними таблиці 2 можна зробити висновок, що співвідношення обсягу видатків місцевих бюджетів до ВВП протягом досліджуваного періоду свідчить про середній рівень децентралізації. Видатки місцевих бюджетів без урахування трансфертів в 2015 р. збільшилися до 276,94 млрд. грн., що на 53,43 млрд. грн. більше ніж у 2014 р. (223,51 млрд. гривень). Тенденція зростання загальної суми видатків місцевих бюджетів без урахування трансфертів спостерігається і в наступні роки досліджуваного періоду. Темп приросту видатків місцевих бюджетів у 2016 році порівняно з 2015 роком склав 25,02%, а у 2017 році порівняно з 2016 роком склав 41,55% (рис. 5).

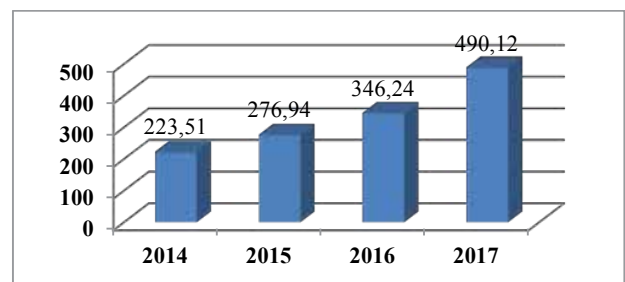

Рис. 5. Динаміка видатків місцевих бюджетів без урахування трансфертів за період 2014-2016 років, млрд. грн.

Таблиця 2

Співвідношення обсягу видатків місцевих бюджетів України до ВВП за період 2014-2017 років

Показники/Роки	2014	2015	2016	2017
ВВП, млрд. грн.	1566,73	1979,46	2261,89	2982,92
Видатки місцевих бюджетів, млрд. грн.	223,51	276,94	346,24	490,12
Питома вага видатків місцевих бюджетів у ВВП	14,27%	13,99%	15,31%	16,43%

Практична реалізація процесу об'єднання територіальних громад в Україні розпочалась в середині 2015 року, коли було утворено 159 органів територіальних громад, що об'єднали 795 місцевих рад. 25 жовтня 2015 року в цих громадах було обрано нові органи місцевого самоврядування, а з 1 січня 2016 року вони перейшли на прямі бюджетні розрахунки з Державним казначейством і за результатами 2016 року показали помітну позитивну динаміку свого розвитку. Згідно рейтингу п'ятірку передових областей за рівнем реалізації децентралізаційних процесів складають Дніпропетровська, Житомирська, Полтавська, Запорізька та Тернопільська області.

В цілому дослідження впливу бюджетної децентралізації на місцеві бюджети України показали значні позитивні зрушення в системі доходів та видатків місцевих органів влади країни.

Висновки та пропозиції. Завдяки ухваленню реформи місцевого самоврядування 1 квітня 2014 року органи місцевого самоврядування стали більш незалежними та самодостатніми, у них з'явилося більше коштів (за рахунок збільшення власних надходжень), які вони абсолютно спокійно, без будь якої вказівки із центру, можуть

використовувати на потреби та розвиток громади, що, безумовно, є однією із суттєвих переваг бюджетної децентралізації.

Однак, у сфері бюджетної децентралізації в Україні все ще існують певні прогалини. Для більш ефективного подальшого її проведення необхідним є вирішення ряду наступних питань. А саме варто погодити норми податкового та бюджетного законодавства з іншими нормативними актами щодо реалізації бюджетного процесу; забезпечити консолідацію процесу об'єднання територіальних громад; підвищити обізнаність населення щодо формату ОТГ; встановити повну та прозору систему обліку органами ДФСУ та Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України за рахунок адміністрування та формування єдиної бази даних для місцевих податків та зборів, що дасть змогу підвищити їх ефективність; важливим є створення єдиного центру ухвалення рішень. Також необхідним є подолання значного дисбалансу між доходами та видатками місцевих бюджетів, яке можливо досягти за рахунок альтернативних джерел покриття, що утворюються в результаті переданих на місцевий рівень повноважень.

Список літератури:

1. Конституція України // Затверджена Верховною Радою України 28.06.1996 р. № 254/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Бюджетний кодекс України // від 21.06.2001 р. № 2456-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Бюджетний кодекс України // від 8.07.2010 р. № 2456-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Податковий кодекс України // від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28.12.2014 р. № 79-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
6. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 р. № 156-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» від 10.12.2015 р. № 888-19. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
8. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 24.12.2015 р. № 914-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
9. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 20.12.2016 р. № 1789-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
10. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» від 07.12.2017 р. № 2245-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
11. Постанова «Про затвердження Методики розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів між районним бюджетом та бюджетами міст районного значення, сіл, селищ» від 24.12.2003 р. № 1994-2003-п. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
12. Постанова «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» від 06.08.2014 р. № 385-2014-п. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.
13. Розпорядження «Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів» від 23.05.2007 р. № 308-р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
14. Розпорядження «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 01.04.2014 р. № 333-р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
15. Бондарук Т.Г. Місцево самоврядування та його фінансове забезпечення в Україні: монографія / НАН України; Ін-т екон. та прогноз. – К.: Експрес, 2009. – 608 с. 5.
16. Словник іншомовних слів / Уклад.: С.М. Морозов, Л.М. Шкарлупа. – К.: Наукова думка, 2000. – 680 с.
17. Тарангул Л.Л., Коляда Т.А. Особливості формування міжбюджетних фінансових потоків в умовах запровадження в Україні бюджетної децентралізації // Фінанси України. – 2015. – № 3. – С. 30-44.
18. Державна казначейська служба України. Звітність про виконання бюджетів [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
19. Децентралізація місцевих бюджетів 159 об'єднаних територіальних громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/De-centr_297x210_April-2017.pdf.
20. Децентралізація в Україні: досягнення, надії та побоювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.international-alert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf.
21. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.

Гаврилюк Д.В.

ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет
имени Вадима Гетьмана»

БЮДЖЕТНАЯ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ В УКРАИНЕ: ОТ ТЕОРИИ К ПРАКТИКЕ

Аннотация

В статье освещены сущность и цели бюджетной децентрализации. Исследованы основы украинского законодательства по регулированию данной политики. Проведен мониторинг доходной и расходной части местных бюджетов Украины. Определены проблемные вопросы бюджетной децентрализации в Украине. Даны предложения по их решению.

Ключевые слова: децентрализация, доходы местных бюджетов, расходы местных бюджетов, межбюджетные трансферты, объединенные территориальные общины.

Havryliuk D.V.

State Institution of Higher Education "Kyiv National University
named after Vadym Getman"

BUDGET DECENTRALIZATION IN UKRAINE: FROM THEORY TO PRACTICE

Summary

The article outlines the essence and objectives of budget decentralization. The bases of Ukrainian legislation concerning regulation of this policy are investigated. Monitoring of income and expenditure part of local budgets of Ukraine was carried out. Problematic issues of budget decentralization in Ukraine are determined. Suggestions for their solution are given.

Keywords: decentralization, local budget revenues, local budget expenditures, intergovernmental transfers, united territorial communities.